

ΕΝΑΣ ΑΠΟΥΑΝΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ.

Ὁ Νίκος Σαντορινιός, με τὰ ποιήματά του ποῦ γιὰ πρώτη φορὰ δημοσιεύουν παρά κάτω τὰ «Γράμματα», ἀναδείχεται μονομιάς ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς καλοὺς Αἰγυπτιώτες ποιητές. Τουλάχιστο, κανεὶς δὲ θ' ἀρνηθεῖ μιὰ εἰλικρινή συγζήνηση στὰ ποιήματά του. Κι ἡ εἰλικρίνεια ποῦ βέβαια δὲν εἶνε τὸ πᾶν (ὅπως τὸ λέν μερικοὶ) στὴν ποίηση, εἶνε ὁμοῦς καίτι.

Ὁ Νίκος Σαντορινιός εἶνε ἄνθρωπος τοῦ δρόμου. Καθὼς ὁ Villon, καθὼς ὁ Vianì, ἀναθράφηκε κι ἔζησε στὸ δρόμο. Ἀλήτης, ἀλανιάρης. Ὁ ἀλήτης αὐτὸς φυσικὰ ἔχει ἀληθινὴ ψυχὴ καλλιτέχνη. Γνωρίζει ὅσο κανεὶς τὴν Ἀλεξάντρεια, τὴν τόσο λίγο γνωστὴ στους διανοουμένους Ἀλεξαντρινούς.

Πόσες φορὲς τὰ βράδια, γυρίζοντας ἄσκοπα μέσα στὶς καϊκὲς συνοικίαις τῆς Ἀλεξάντρειας, ὁ νοῦς μας πῆγε στὰ faubourgs τῶν Εὐρωπαϊκῶν μεγαλουπόλεων, ἐνὸ οἱ λεγόμενοι ἀριστοκρατικοὶ δρόμοι τῆς, τὸ πολὺ νὰ ὑπενθυμιζοῦν καμιὰ ἀσημαντὴ ἐπαρχιωτικὴ εὐρωπαϊκὴ πολιτεία.

Πόσες ἄλλες φορὲς με τὸ Σαντορινιὸ καὶ με τοὺς λοιποὺς ἀπουάνους, πέρνοντας τὸν καφέ μας, εἶτε τρώγοντας στὶς ἀπόκεντρες συνοικίαις τῆς, στὴ θέρη τῆς συζήτησης, ἐξεχάσαμε ἐντελῶς πὼς βρισκούμαστε στὴν Ἀλεξάντρεια, κι ἐπάψαμε νὰ θεωροῦμε πλιά τοὺς ἑαυτοὺς μας ὡς ξένους ἀπὸ τὸν εὐρωπαϊκὸ κόσμον...

Γ. Β.

ΑΛΗΤΗΣ.

ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΖΟΓΡΑΦΟ ΤΩΝ ΑΛΗΤΩΝ LORENZO VIANI.

Ἄπ' τὶς χαρὲς τῆς ζωῆς ἀποδιωγμένος
κι' ἀπ' τὴν ἀγάπη ποῦ κανεὶς δὲ τοῦ χαρίζει
στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὸν κόσμον ξένος
στοὺς κάμπους πάντα μόνος του γυρίζει.
Μὲ κατάρεις, θεὸ πατρίδα βρίζει
καὶ δὲ τὸν νοιάζει ποῦν' κουρελιασμένος,
κι' ἀπ' τὰ λόγια του σάμπως ἀναβρῶζει
ἢ ἀλήθεια, ποῦ γι' αὐτὴν εἶνε θυσιασμένος.
Μακρὰ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὰ τιποτένια μίση
προσπάθησε νὰ ξαναβρῆς τὴ δυνάμη σου
καὶ νοιώθοντας τί θὰ πῆ ἐλευτερία
ζῶντας ἀνάμεσα στὴ φύση
ἀπὸ μέσα σου σὰν καίτι θὰ φωνάζῃ—Ἐκδικήσου—
πιὸ δυνατὰ θ' ἀκουστῇ ἢ δικὴ σου διαμαρτυρία.

ΑΝΑΣΤΑΣΗ.

Ἄνατολή, μοῦ ἀνοιξες τὰ μάτια ποῦ ἔμεναν κλειστά,
μοῦ γέννησες αἰσθήματα ποῦ ἔμεναν κρυμμένα,
μοῦ σύντριψες τὰ εἶδωλα ποῦ λάτρευα πιστά,
κι' ἀλύπητα τὰ βλέπω ἄμυδρον σωριασμένα.

Τὸ πρωτορνίθι λάλησε ἐπάνω σ' ἄνοιχτά,
πάντα ὑψώνοντας τὴ φωνὴ του πρὸς ἐσένα,
τὰ πράγματα τῆς κάμαράς μου ποῦσανε σβυστιά,
φωτίστηκαν, με τὴ δικὴ μου τὴν ἀνάσταση σμιγμένα.

Ὅρμές, ποῦ τώρα πρωτονοιώθω με τὸ φῶς σου,
ἀνατολή ποῦ ὀλότελα μοῦ σκλάβωσες τὴ σκέψη,
καὶ πλημμυρῶντας τὸ εἶναι μου ἢ ὁμορφιά σου,

βλέπω τὰ γύρω μου μὲ ἄλλην ὄψη,
κι' ἄθελα ἀπ' τὰ χεῖλη μου ξεφεύγει μιὰ κραυγή...
— ὀδηγήτρα μου ἢ χαρὰ ποῦ ἔνοιωσα θεωρῶντας σε αὐγή.

ΘΡΙΑΜΒΟΣ.

ΚΙ ΟΤΑΝ ΘΑ ΦΘΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΚΜΗ ΣΟΥ ΚΑΙΣΑΡ ΠΙΑ,
ΚΑΒΑΦΗΣ "ΜΑΡΤΙΑΙ ΕΙΔΟΙ".

Μὴν ἀγαπήσης τοὺς ναοὺς μὲ τὰ πολλὰ κεριά,
θὰ σοῦ φορτώσουν τὴ σκλαβιὰ αἰώνια στὶς πλάτες,
μόνο ἀκλούθαε πιστὰ τὶς φωτεινὲς τὶς στραῆτες,
θὰ σοῦ χαρίσουν πάντοτε ἀκέρια λευτεριά...

Καὶ περπατῶντας ἔτσι, μὴ σὲ ξαφνιάσῃ κάτι.
"Ἄν δῆς ἄρρωστα κορμιά νὰ σέρνονται μὲ κόπο,
παραμέρισε ἀδιάφορος, καὶ βρὲς τὸν τρόπο,
νὰ φυλαχτῇ γιὰ τὸ σκοπό σου ἀκέρια ἢ ἀγάπη.

Κι' ὅταν τὰ πράγματα μπορέσης καὶ τὰ δῆς ἀπὸ ψηλά,
παρηγόρησε ἀδύνατους καὶ δῶσε τοὺς ἐλπίδες,
ἀτέλειωτα ἄφησε τὴ ψυχὴ σου νὰ μιλά,
καὶ μὲ τὴ φλόγα τῆς νὰ λυώσης κι' ἄλλων ἀλυσσίδες.

ΑΛΕΞΑΝ. 1917.

ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΣ

ΚΕΡΑΜΟΙ ΚΑΙ ΠΛΙΝΘΟΙ...

Ἄγαπητέ μου Πάργα,

Πολλὲς φορές μ' ἐρώτησες γιὰτὶ δὲν ἔγραφα στὰ «Γράμματα», καὶ ὅλο σ' ἀπαντοῦσα πῶς θὰ ἔγραφα κάποτε. Ἄλλὰ τὰ φυλλάδια — φυλλάδια ἢ τόμοι ; — ἐρχόντανε καὶ παρερχόντανε καὶ ἐγὼ.... «κάποτε θὰ ἔγραφα», ἐσώστου βαρέθηκες καὶ σύ, μέσα στὴν παγερὰ ὑπομονή σου, καὶ δὲν μ' ἐξαναρώτησες. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι, ἂν δὲν ἔγραφα στὰ «Γράμματα», ἔγραφα ὅμως γιὰ τὰ «Γράμματα». Κι' αὐτὸ μποροῦσε νὰ θεωρηθῇ ὡς μιὰ συνεργασία στὸ περιθώριό τους.

Ἄλλὰ νὰ σήμερα ποῦ γράφω καὶ μέσα στὸ σῶμα τους. Καὶ πιστεῦσε πῶς γράφω μὲ μεγάλη χαρὰ μου. Τί γράφω ; Σκόρπια πράγματα. Κέραμοι καὶ πλίνθοι ἀτάκτως ἐρριμμένα....

Ὅτι γράφω, δὲν τὸ γράφω μὲ καμμιὰ ἀπολύτως ἀξίωσι. Ἔτσι πιστεύω νὰ συνεχίσω τὴν συνεργασία μου στὰ «Γράμματα». Θὰ σοῦ δίνω μερικὲς σκέψεις μου ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ ἴσως κι' ἀπὸ τὸ... θάνατο. Καλές, κακές, αὐτὲς θάνε. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ σκεφθῇ περισσότερο ἀφ' ὅτι μπορεῖ νὰ σκεφθῇ.

Ἔχω δὲ τὴν πεποίθησι πῶς καμμιὰ κριτικὴ δὲν θὰ σταματήσῃ στῆς σκέψεις μου αὐτές, τῆς ὁποῖες γράφω ἐξ ἄλλου γιὰ νὰ παύσουν, ἐπὶ τέλους, νὰ μὲ θεωροῦνε εὐθυμο ἄνθρωπο. Ἄν τὸ κατορθώσω αὐτό, θὰ τὸ ὀφείλω στὰ «Γράμματα». Γιὰτὶ ὅπου ἄλλοῦ κι' ἂν ἔγραφα ἐδῶ στὴν Ἀλεξάνδρεια, θὰ πέρνανε τὰ γραφόμενά μου γιὰ εὐθυμογράφημα, καὶ ἂν ἀκόμη ἦταν ἐπιτάφιος θρήνος. Καλλίτερα, ἀγαπητέ μου Πάργα, νὰ βγῇ τὸ μάτι σου — δηλαδὴ τὸ δικό μου... ἔνοιωξ — παρὰ τὸ ὄνομά σου. Ἄριστο μὲν ἐπίθετο, κάκιστο δὲ ὄνομα — κατὰ τὴν ἀντίληψί μου.

Ἄλλὰ φτάνει !....

Δικός σου
ΑΡΙΣΤΟ